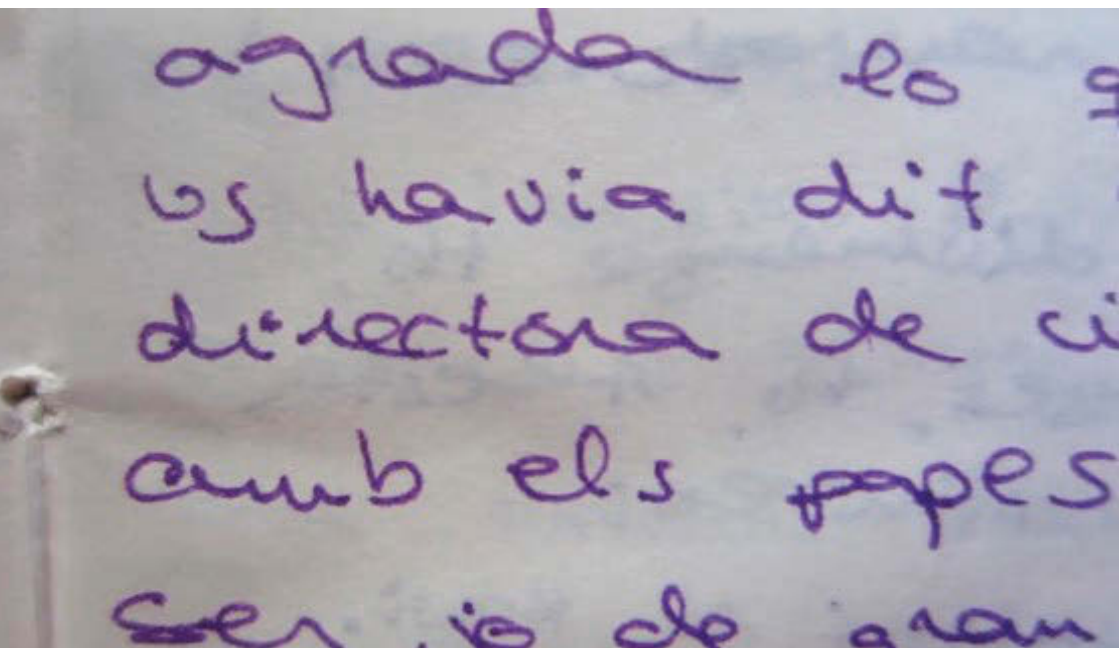

PROJETE D'ARTISTA

Estimada Liliana,

Fa un temps vaig rellegir els meus diaris d'adolescència; una experiència que més tard convertiria en la matèria prima d'una pel·lícula, la meva primera pel·lícula, *Estimada (vida) diària*. En aquests diaris em va sorprendre trobar-hi la frase: “Us havia dit que el meu somni és ser directora de cine?” Em va sorprendre perquè no recordava haver-la escrit, però sobretot, perquè no recordava haver-ho somiat. Aquesta frase em va transportar a les nits de diumenge a casa, amb la meva família, quan projectàvem clàssics de la història del cinema contra la paret blanca de la sala, tal com feies tu amb la teva mare.

Fotograma d'*Estimada (vida) diària*

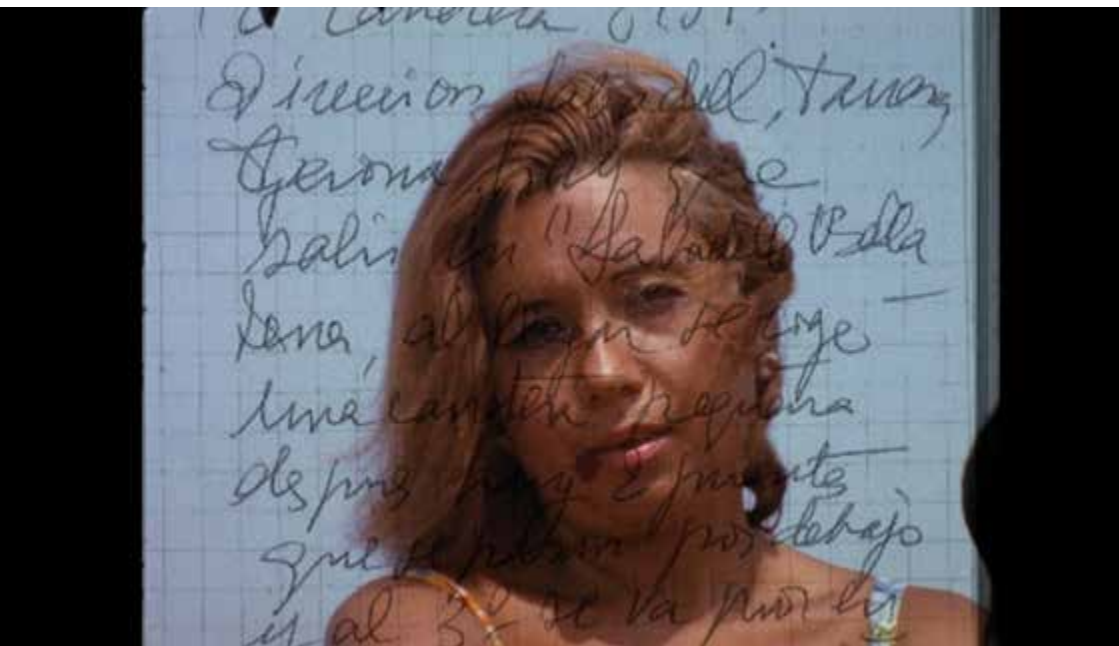
Fotograma d'*Estimada (vida) diària*

Així és com recordo que va entrar a la meua vida Bergman i sobretot algunes de les seves pel·lícules, que em van captivar per la poesia, profunditat i transcendència amb la que em semblava que capturaven la vida. Sé que Bergman va estar present en els teus primers contactes amb el cinema, a les sessions que programaves al cineclub de la teua joventut.

Encara no sabia, i trigaria molt a saber, que aquelles nits de diumenge serien per a mi com l'origen de les imatges, com aquell moment en què segons la llegenda, Dibutade va decidir capturar l'ombra del seu amant que es projectava a la paret, abans que aquest hagués de partir de viatge, tal com vaig provar de recollir a *El que encara ens balla*. Per a mi el cinema, també havia de partir d'una inspiració materna, havia de beure de la genealogia femenina.

Fotograma d'*El que encara ens balla*

Fotograma d'Elena Universo

“En una tradició visual marcada per la falta de protagonisme real de les dones” tu has recollit imatges que “evidencien la seva intervenció en les dinàmiques històriques, públiques o privades”, com vas fer a la pel·lícula *La donna nella Resistenza*. En l'esfera més privada, i seguint el fil dels diaris personals i els arxius familiars, jo vaig arribar als diaris de la meua àvia, el punt de partida amb el qual vaig fer la meua segona peça cinematogràfica, *Elena Universo*.

Gràcies, Liliana, per posar de manifest l'experiència política femenina, aquella que ha estat ignorada pels esquemes de la heroïcitat androcèntrica dominant. Amb les teves, les nostres històries, construïm relats alternatius que reivindiquen les dones i els seus rols en el món. Vaig intentar fer-ho, posant la meua àvia a ballar de nou a través de la màgia del cinema: aquella màgia que fa que les imatges fixes, posades una darrera l'altra i a gran velocitat, cobrin vida.

Fotograma d'*Elena Universo*

Fotograma d'*Estimada* (vida diària)

I gràcies també pel teu qüestionament incansable a la realitat i a la historiografia, per arriscar-te i per l'inconformisme, per fugir de les certeses i els llocs comuns i abraçar la incomoditat i l'atreviment. En aquest viatge no anem soles.

Fotograma d'*El que encara ens balla*

T'abraço, allargant els braços des de Barcelona fins a Roma, seguiré, com tu, insistint en l'exploració de les vivències personals, en les incerteses i en investigar dins i fora dels murs de la història.

Carta a Liliana Cavani

Marga Almirall Rotés
Drac Màgic

**DUODA 65 |
octubre de 2023**

eISSN: 1697-4506

© Marga Almirall Rotés

marga.almirall@
gmail.com

(p. 132-141)

Fotografies: fotogrames de curtmetratges de Marga Almirall Rotés.
Juliol de 2023.